

🕒 12/03/2024, 10:03 MM

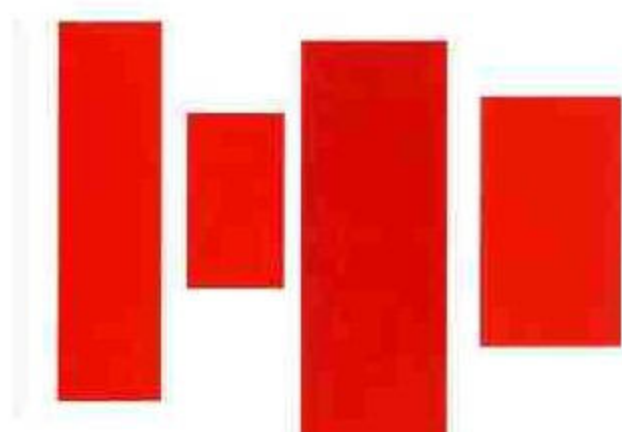
ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΜΕ 500 ΛΕΞΕΙΣ: Ο τελευταίος άνθρωπος

Γράφει η Διώνη Δημητριάδου //

“

Γιώργος Δουατζής

Οχυρά

στιξίς

ΠΟΙΗΣΗ

Γιώργος Δουατζής: “Οχυρά”, εκδόσεις Στίξις

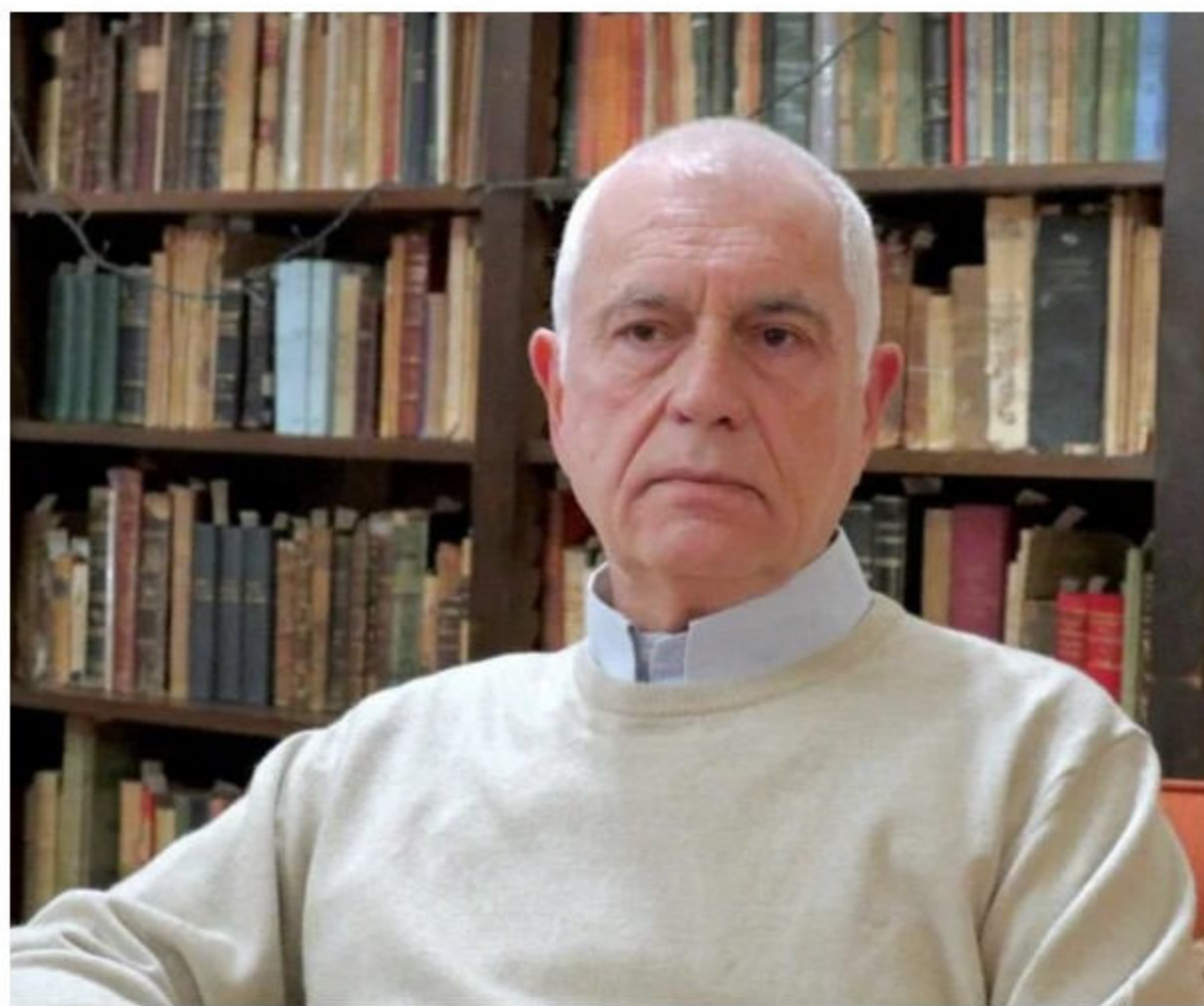
Έρχεται η ώρα, η στιγμή, που κάποιος θα είναι ο τελευταίος άνθρωπος σε τούτον τον πλανήτη. («Ο τελευταίος»). Είναι ίδιον της ποίησης, αναμφίβολα ίδιον του συγκεκριμένου ποιητή, να ορά και να ενορά, να αγγίζει το μέλλον μέσα από την οδυνηρή γνώση του παρόντος, να νιώθει τα σκιρτήματα της ζωής εν απωλεία, τέλος, να μιλά για όλα αυτά εν σιωπή κραυγάζουσα – κι ας είναι οξύμωρο το σχήμα.

Ο Γιώργος Δουατζής, ως δημιουργός λόγου (πεζού, δοκιμιακού ή ποιητικού) δεν ήταν ποτέ των υψηλών τόνων. Μιλούσε πάντα μέσα από τα κείμενά του με σίγουρη φωνή, αργά και σταθερά, λες και περίμενε την ανταπόκριση των εννοούντων, τη συνειδητή προσφερεται για ανεξοφες κραυγές), και τώρα με τα Οχυρά του, πιο ώριμος από ποτέ, βρίσκει ξανά τον τρόπο να μετρήσει σωστά και ψύχραιμα τις συνθήκες που διαμορφώνουν τον κόσμο που τον περιβάλλει και, για μια ακόμη φορά να εντοπίσει τη θέση του σ' αυτόν – απαραίτητη προϋπόθεση για να αρθρωθεί ο

λόγος. Και ευλόγως φοβισμένος ξέμεινα να μετρώ το βάρος του κενού («Βάρος»).

Απέναντι στα ποικίλα «οχυρά», που εύκολα βρίσκονται για να κρύψουν την ενοχή της απουσίας από τα τεκταινόμενα, υψώνει το δικό του οχυρωματικό έργο, άυλο και συχνά ανυπεράσπιστο (ποιος θα υπερασπισθεί την ποίηση;), ευάλωτο στα πολλαπλά χτυπήματα, με μοναδικό όπλο τις λέξεις: Οι υποκρίτριες λέξεις νομίζουν ότι ξεφεύγουν μα τις αρπάζω στο λεπτό τις διαλύω σε συλλαβές τόνους και γράμματα και αμέσως τις ανασυσταίνω ως υπηρέτριες μιας τωρινής αλήθειας..., όπως θα πει στο έξοχο χειμαρρώδες και συνεχές (πότε η αλήθεια είχε ανάγκη τα σημεία στίξης;) «Ανασύσταση», ταυτόχρονα μια ανασύσταση λόγου, ύφους και τρόπου να αποδοθεί η πραγματικότητα, όσο οδυνηρή.

Αν αναρωτηθεί κανείς πώς είναι οχυρό η ποίηση, ο ποιητής θα απαντήσει: Δύναμη η υπέρβαση ορίων/ Θάλπους εστία η Ποίηση («Προσδιορισμός»), έτσι με το κεφαλαίο γράμμα να ορίζει το ιδιωτικό του κέλυφος, διάτρητο, όμως, από παντού για να εισχωρεί ο έτερος, ο άλλος, ο κόσμος ολόκληρος, για να απελευθερωθεί ξανά μεταποιημένος σε λόγο ικανό να διεγείρει συνειδήσεις. Αλίμονο αν δεν μπορούσε η ποίηση να προσφέρει την αναγκαία «προστασία» στον ίδιο τον δημιουργό της, όχι για να τον προφυλάξει από την πραγματικότητα (άλλωστε το έχει πει ο άλλος ποιητής πως το φθονούμε αυτό το «καταφύγιο», αν μας απομονώνει από τον κόσμο), αλλά ίσα ίσα για να τον βοηθήσει να διαμορφώσει την ακόμα ασαφή και απροσδιόριστη εικόνα, να δει καθαρότερα, να μείνει αλώβητος από τη φλυαρία και την ανοησία των πολλών. Να τον βοηθήσει να υπερβαίνει κάθε τόσο τα όρια.

Γιώργος Δουατζής

Κι αν, τέλος, εγείρεται η εύλογη απορία, γιατί δεν ακούγεται, λοιπόν, ο ποιητής, τι έχουμε να πούμε; Μήπως τα λόγια του τα παίρνει ο άνεμος, κι αυτός τυχάρπαστος ονειροπόλος αδυνατεί να αρθρώσει λόγο που να συνταράξει το σύμπαν, να πει στον αιώνα του τι βλέπει; Καθόλου δεν ισχύει κάτι τέτοιο. Έστω κι αν είναι ένας, μόνον ένας, μέσα στην οδυνηρή μοναξιά του, μα να είναι με δαγκωμένη την ανάγκη στην άκρη της γλώσσας του, μπορεί, μόνος και άπελπις στη θέα του κενού, με αβέβαιες συχνά πτήσεις να καταργήσει την τάξη των πραγμάτων. Θα πει ο ποιητής: Οι ποιητές, σε βεβαιώ, δε σε γέλασαν ποτέ./ Ήταν πάντα εδώ κι ας μην τους είδες. («Παρόντες»). Μα, δεν τον άκουγαν, θα συμπληρώσω, παρόλο που όλο σ' αυτόν χρεώνανε το σκοτεινό λαγούμι. Επιλέγω το ακροτελεύτιο ποίημα της συλλογής με το ερώτημα του ίδιου του ίδιου του ποιητή προς όσους εν αδιαφορία διατελούντες, κρυμμένοι τα «οχυρά» τους που στο φύσημα του ανέμου διαλύονται, δεν βλέπουν, δεν ακούν, δεν νιώθουν:

Πόσα τα δάκρυα να ποτιστεί η γη;

Πόσων αθών τάφους να σκάψεις;

Πόσα παιδιά να θάψεις;

Πόσο αίμα να γίνει κόκκινη η γη;

Πόση ελπίδα να σπείρεις για να φυτρώσει η ζωή;

Κάποιοι σκοτώνουν τη ζωή.

Καρφιά στην αμερμησιά σου.

Τα νιώθεις;

(«Διερωτήσεις»)

Λιτός ο λόγος, ξεκάθαρος, σαφής. Όπως ταιριάζει στην αληθινή ποίηση. Λιτή και η έκδοση (με σχεδιασμό του εξωφύλλου από τον Μιχάλη Αμάραντο). Όπως ταιριάζει σ' αυτή την ποίηση. Γιατί τίποτα δεν είναι τυχαίο.